

Lagrådsremiss

Fingeravtryck i pass

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 5 februari 2009

Beatrice Ask

Charlotte von Essen
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i reglerna för svenska pass.

I syfte att ytterligare höja säkerheten i pass föreslås att svenska pass ska förses med så kallade biometriska uppgifter i form av fingeravtryck. Fingeravtrycken ska lagras i passet. Enligt förslagen ska personer som söker pass låta passmyndigheten ta fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck för barn under tolv år och för personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas också, när det gäller särskilt pass, att meddela föreskrifter om undantag från både skyldigheten att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format och skyldigheten att lämna fingeravtryck. Fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut och får inte lagras och sökas med hjälp av automatiserad behandling.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 28 juni 2009.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Fingeravtryck i pass.....	6
4.1	Bakgrund.....	6
4.2	Krav på att lämna fingeravtryck vid ansökan.....	8
4.3	Kontroll av passet och fingeravtrycken.....	12
5	Konsekvenser.....	13
6	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	13
7	Författningskommentar.....	14
7.1	Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).....	14
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	17
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser.....	20
Bilaga 3	Rådets förordning (EG) nr 2252/04 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna.....	21

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 a, 6, 6 a och 6 b §§ passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §¹

Polisen har till uppgift att övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § *skall* medföra pass *skall* på begäran

Den som enligt 5 § *ska* medföra pass *ska* på begäran

1. överlämna passet till en passkontrollant, tjänsteman vid Migrationsverket,

polisman eller särskilt förordnad Kustbevakningen, Tullverket eller

2. låta befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av *passinnehavarens* ansikte för kontroll av att *detta* motsvarar den ansiktsbild som finns *sparad* i passet.

2. låta befattningshavare enligt 1 ta *passinnehavarens fingeravtryck* och en bild i digitalt format av *dennes* ansikte för kontroll av att *dessa* motsvarar *de fingeravtryck* och den ansiktsbild som finns *sparade* i passet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, *skall* ansiktsbilden och de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, *ska fingeravtrycken* och ansiktsbilden *samt* de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

6 §²

Passansökan görs hos en passmyndighet. Ansökan *skall* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att inställa sig personligen, om annat inte följer av föreskrifter som får meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Passansökan görs hos en passmyndighet. Ansökan *ska* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att inställa sig personligen, om annat inte följer av föreskrifter som får meddelas av regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestämmer.

Sökanden är skyldig att i samband med passansökan

1. låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av sökandens ansikte, och

1. låta passmyndigheten ta *sökandens fingeravtryck* och en bild i digitalt format av sökandens ansikte, och

¹ Senaste lydelse 2005:655.

² Senaste lydelse 2005:655.

2. styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck när det gäller barn under tolv år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får också, när det gäller särskilt pass, meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier och om undantag från skyldigheterna i andra stycket 1.

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *skall* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *ska* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

6 a §³

Ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *skall* sparas i ett lagringsmedium i passet. De biometriska data som tas fram ur ansiktsbilden *skall* omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 ska sparas i ett lagringsmedium i passet. Fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa och ur ansiktsbilden ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

6 b §⁴

Ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *och* de biometriska data som kan tas fram ur *ansiktsbilden* får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 samt de biometriska data som kan tas fram ur dessa får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Denna lag träder i kraft den 28 juni 2009.

³ Senaste lydelse 2005:655.

⁴ Senaste lydelse 2005:655.

3 Ärendet och dess beredning

Justitiedepartementet gav i juli 2008 i uppdrag åt en utredare att biträda departementet med att överväga vilka lagändringar som är nödvändiga och lämpliga för att Sverige ska kunna utfärda pass som innehåller uppgift om fingeravtryck. I promemorian *Fingeravtryck i pass* (dnr Ju2008/7893/PO) som överlämnades till Justitiedepartementet i september 2008, redovisas utredarens förslag och överväganden. I promemorian föreslås bl.a. vissa ändringar i passlagen (1978:302) för att möjliggöra ett införande av fingeravtryck i de svenska passen. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En remissammanställning finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2008/7893/PO).

4 Fingeravtryck i pass

4.1 Bakgrund

Passlagen (1978:302) innehåller bestämmelser som reglerar förfarandet vid utfärdande av pass till svenska medborgare. I passförordningen (1979:664) finns närmare bestämmelser om förfarandet.

Under senare år har säkerhetsfrågor när det gäller pass och andra resehandlingar blivit alltmer aktuella. Från polisiärt håll har det påtalats att användningen av resehandlingar för kriminella syften ökar.

Förfalskning och missbruk av pass och andra resehandlingar utgör ett allvarligt problem, både internationellt och nationellt. Pass används exempelvis vid människosmuggling, vid människohandel eller i samband med planering och utförande av terroristbrott. Det pågår därför ett intensivt internationellt arbete för att komma till rätta med förekomsten av falska resehandlingar och för att förhindra missbruk av sådana handlingar.

Ett sätt att öka passhandlingarnas säkerhet är att förse handlingarna med s.k. biometrisk information. Biometri syftar i detta sammanhang på en metod för att identifiera en person eller avgöra om en påstådd identitet är riktig, baserad på mätning av fysiska karaktärsdrag hos den som ska identifieras. I detta sammanhang används främst ansiktsgeometri, mönster från fingeravtryck och ögats iris. Med biometriskt underlag avses rådata om en persons fysiska karaktärsdrag, t.ex. ett digitalt fotografi av ett ansikte eller av ett fingeravtryck. Biometriska data är den information som kan tas fram (extraheras) ur ett biometriskt underlag. Biometriska data kan användas för att skapa en referensmall eller för att jämföra med tidigare lagrade referensmallar i syfte att kontrollera en persons identitet.

Internationellt har det under flera år pågått ett arbete inom ett flertal olika organ med att utreda möjligheterna att införa biometrisk information i pass och nya tekniska lösningar för genomförandet av jämförelser av biometrisk information vid passkontroller.

Rådets förordning om säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar

Inom EU har en förordning antagits, Rådets förordning nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna, *bilaga 3*.

Enligt förordningen gäller att pass med en giltighetstid på mer än tolv månader måste uppfylla vissa minimisäkerhetsstandarder. Kommissionen beslutade den 28 juni 2006 om de tekniska specifikationerna för standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (K [2006] 2909 slutlig). Pass som utfärdas senare än 18 månader från det att de tekniska specifikationerna har antagits (från och med den 28 december 2007) ska innehålla ett lagringsmedium med passinnehavarens ansiktsbild. I pass som utfärdas senare än 36 månader från det att de tekniska specifikationerna har antagits (från och med den 28 juni 2009) måste även fingeravtryck finnas lagrade. Beslutet påverkar inte giltigheten av tidigare utfärdade pass. Vid tillämpningen av förordningen får biometriska kännetecken i pass endast användas för att kontrollera handlingens äkthet eller passinnehavarens identitet.

I Sverige genomfördes förordningens bestämmelser i den del som avser ansiktsbild i passen genom författningsändringar som trädde i kraft den 1 oktober 2005 (prop. 2004/05:119, bet. 2004/05:JuU27, rskr. 2004/05:290). Genom de ändringar som då gjordes i passlagen infördes en skyldighet för den som ansöker om pass att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av den sökandes ansikte. Ansiktsbilden får lagras på ett lagringsmedium, ett chip, i passet. Samtidigt föreskrevs att de biometriska data som kan tas fram ur ansiktsbilden omedelbart ska förstöras när passet har lämnats ut och att ansiktsbilden och de biometriska data som kan tas fram ur den inte får användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling. Vidare tydliggjordes i passlagen att en svensk medborgare som reser ut ur landet och, i vissa fall, in i landet ska lämna över sitt pass för kontroll av uppgifterna i passet. Passinnehavaren ska på begäran låta passkontrollanten ta en bild i digitalt format av innehavarens ansikte för kontroll av att ansiktsbilden motsvarar den ansiktsbild som finns lagrad i passet. När en sådan kontroll har genomförts ska ansiktsbilden och de biometriska data som har tagits fram omedelbart förstöras.

Den 18 oktober 2007 presenterade kommissionen ett förslag till ändring av förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (KOM [2007] 619 slutlig). Som huvudsakligt skäl för ändringsförslaget angavs att förordningen inte innehåller några undantag från kravet att lämna fingeravtryck. Kommissionen föreslog bestämmelser om undantag från kravet på fingeravtryck för barn under sex år och personer från vilka det är fysiskt omöjligt att ta fingeravtryck. Inom rådet nåddes under våren 2008 en överenskommelse om att i princip ställa sig bakom kommissionens förslag.

Europaparlamentets ställningstagande till kommissionens förslag bereds i dess utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga

och inrikes frågor, LIBE-utskottet. LIBE-utskottet behandlade förslaget den 8 december 2008 och ställde sig då bakom undantag för personer som av fysiska skäl inte kan lämna fingeravtryck och för barn. Utskottet ansåg dock att undantaget för barn borde gälla för barn under tolv år i stället för, som kommissionen och rådet föreslagit, sex år. Inom rådet har man kommit överens om att, som en kompromiss, tillmötesgå LIBE-utskottet genom att acceptera att undantag från fingeravtryckskravet ska göras för barn under tolv år. Detta ska kombineras med en utvärdering av möjligheten att inkludera fingeravtryck även för barn under tolv år. Utvärderingen ska ske inom tre år från förordningens ikraftträdande. Enligt den föreslagna kompromissen får därutöver de medlemsstater som före förordningens ikraftträdande har antagit nationell lagstiftning med undantag för barn under sex år från skyldigheten att lämna fingeravtryck, fortsätta tillämpa denna under en övergångsperiod om fyra år. Europaparlamentet har den 14 januari 2009 röstat om detta förslag i plenum och antagit det med stor majoritet. Mot denna bakgrund bör rådet och Europaparlamentet under våren 2009 kunna underteckna sitt gemensamma beslut om ändringarna i förordningen. Ändringarna träder i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning.

Sammanfattningsvis gäller därför för närvarande enligt förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna, att fingeravtryck ska vara införda i nationella pass senast den 28 juni 2009. Med stor sannolikhet kommer förordningen före detta datum att ändras på så sätt att undantag från kravet på fingeravtryck ska göras dels för barn under en viss ålder, dels för personer på vilka det av fysiska skäl är permanent omöjligt att ta fingeravtryck.

4.2 Krav på att lämna fingeravtryck vid ansökan

Regeringens förslag: Den som ansöker om pass ska vara skyldig att låta passmyndigheten ta fingeravtryck. Fingeravtrycken får sparas på det lagringsmedium som finns i passet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet att lämna fingeravtryck när det gäller barn under tolv år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får också, när det gäller särskilt pass, meddela undantag från både skyldigheten att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format och skyldigheten att lämna fingeravtryck. Bemyndigandet för regeringen att föreskriva om skyldighet att vid passansökan ge in fotografier utvidgas till att kunna gälla även för den myndighet regeringen bestämmer, men inskränks samtidigt till att endast gälla särskilt pass.

Fingeravtrycken och de biometriska data som kan tas fram ur dem ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut. De får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att den som ansöker om pass ska låta passmyndigheten ta fingeravtryck, men att skyldigheten inte ska gälla barn under sex år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. I promemorian föreslås, när det gäller särskilt pass, endast att undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck ska göras för den som av fysiska skäl är tillfälligt förhindrad att lämna fingeravtryck. I övrigt överensstämmer promemorians förslag med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändningar. *Justitiekanslern* betonar, mot bakgrund av att frågan om införande av undantag i den förordning som ligger till grund för förslagen alltså är under behandling, vikten av att regeringen inte föreslår författningsändringar som skulle stå i konflikt med förordningens lydelse efter genomförda ändringar. *Datainspektionen* är medveten om den skyldighet att införa fingeravtryck i pass som åligger Sverige enligt förordningen, men vill varna för de betydande risker det medför att införa fingeravtryck i en sådan handling som till största delen kommer att brukas utanför Sveriges gränser. *Statens Kriminaltekniska laboratorium* och *Migrationsverket* anser att det är en brist att fingeravtrycken och ansiktetsbilderna ska förstöras efter utlämnande av passet och inte får lagras i ett register.

Skälen för regeringens förslag: Av den inom EU antagna förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar följer att Sverige ska införa de minimisäkerhetsstandarder som förordningen anger. Svenska pass har i enlighet med förordningen från och med den 1 oktober 2005 försetts med ett lagringsmedium med information om bl.a. passinnehavarens ansiktetsbild. I samband med de ändringar i passlagen som då gjordes uttalar regeringen att frågan om införande av fingeravtryck som biometriskt underlag i pass bör behandlas senare (prop. 2004/05:119 s. 22). Enligt förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar ska medlemsstaterna senast den 28 juni 2009 ha infört fingeravtryck i de nationella passen. Detta förutsätter, på samma sätt som införande av ansiktetsbilderna, ändringar i de svenska bestämmelserna om pass.

Det är ett angeläget intresse att motverka att pass används för brottsliga syften. Svenska pass bör därför hålla en sådan teknisk standard och kvalitet att förfälskningar och annat missbruk hindras. Redan genom införande av ansiktetsbilderna i svenska pass höjdes kvaliteten och därmed säkerheten i de svenska passen. Ett införande av fingeravtryck innebär emellertid en ytterligare höjning av säkerheten som, enligt regeringens mening, är befogad. Regeringen föreslår därför att det nu införs bestämmelser om att svenska pass ska innehålla biometrisk information om passinnehavarens fingeravtryck. För att uppnå detta bör det i passlagen införas en skyldighet för passökande att låta passmyndigheten ta fingeravtryck i samband med passansökan. Fingeravtrycken får sparas på det lagringsmedium som finns i passet.

Kommissionen har i beslutet om de tekniska specifikationerna för standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna angett vilka primära fingeravtryck som ska finnas med i passet, nämligen enkla avtryck av

vänster och höger pekfinger. Bestämmelser om vilka fingeravtryck som ska lagras i de svenska passen bör inte regleras i lag utan kan beslutas genom verkställighetsföreskrifter. Sådana föreskrifter bör utformas i enlighet med kommissionens beslut.

Datainspektionen anser att det medför betydande risker att införa fingeravtryck i en handling som till största delen kommer att brukas utanför Sveriges gränser. Enligt inspektionen torde det i praktiken inte vara möjligt att uppnå garantier för att biometriska uppgifter om svenska medborgare inte missbrukas vid passkontroller i andra länder eller när passet används som id-handling utomlands.

De fingeravtryck som finns lagrade i chipet i passet kan emellertid inte läsas av vem som helst. För att kunna öppna chipet och läsa av informationen behöver man ha tillgång till vissa särskilda s.k. nycklar. Dessa nycklar tillhandahålls av polisen och lämnas endast ut till myndigheter i andra länder med vilka polisen har ett samarbete. I förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometri i pass och resehandlingar anges också att de biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar endast får användas för att kontrollera handlingens autenticitet eller innehavarens identitet. Regeringen bedömer mot den bakgrunden att risken för den typ av missbruk som *Datainspektionen* varnar för är liten.

Undantag från kravet på att lämna fingeravtryck

För närvarande förhandlas i rådet och Europaparlamentet förslag till ändringar i förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar. Kommissionen har föreslagit att undantag från kravet att lämna fingeravtryck ska göras för vissa persongrupper. Med största sannolikhet kommer en överenskommelse att nås mellan rådet och Europaparlamentet om att undantag ska gälla för barn under en viss ålder och för personer på vilka det av fysiska skäl är permanent omöjligt att ta fingeravtryck. Frågan om vilken åldersgräns som ska gälla för undantaget för barn är ännu föremål för diskussion. För personer som av fysiska skäl tillfälligt är förhindrade att lämna fingeravtryck råder samstämmighet i rådet och Europaparlamentet om att provisoriskt pass ska få utfärdas.

Det är, som också *Justitiekanslern* särskilt har påpekat, viktigt att de bestämmelser som nu införs i passlagen inte kommer att stå i strid med förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar i dess slutliga lydelse. Ändringen av förordningen kommer sannolikt inte att beslutas förrän under våren 2009, varför det i nuläget är osäkert vilken åldersgräns som ska gälla för undantaget för barn.

Mot den bakgrunden bör det i passlagen endast anges att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck för barn under 12 år och för personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen kan sedan i förordningen utforma undantagsbestämmelserna i enlighet med EG-förordningens slutliga lydelse. Någon

konflikt med EG-förordningens regelverk, oavsett den slutliga utformningen av de undantag som nu förhandlas, bör därmed inte uppkomma.

Enligt passlagen utfärdas svenska pass som vanligt pass eller som särskilt pass (3 § första stycket passlagen). Särskilt pass kan utfärdas som provisoriskt pass, extra pass, tjänstepass och diplomatpass (11 § passförordningen). De skyldigheter som gäller för en passökande enligt 6 § passlagen gäller för såväl vanligt pass som särskilt pass, med undantag för tjänste- och diplomatpass (jfr 31 § passlagen).

Bestämmelserna i förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar är inte tillämpliga på provisoriska pass och resehandlingar med en giltighetstid på högst tolv månader. Giltighetstiden för ett svenskt provisoriskt pass får inte överstiga sju månader (13 § passförordningen). Det finns således inte någon skyldighet enligt förordningen att införa biometrisk information i svenska provisoriska pass. I anslutning till de författningsändringar som gjordes i samband med införandet av den digitala ansiktsbilden i passet konstaterades också att vissa typer av särskilda pass, i första hand provisoriska pass, utfärdas på ett sådant sätt att det kan bli svårt att förse dem med biometriska data i form av en ansiktsbild i digitalt format (prop. 2004/05:119 s. 25). Eftersom dessa har karaktären av ”nödpass” ligger det i sakens natur att de ska kunna utfärdas på mycket kort tid. Om även dessa pass måste innehålla biometriskt underlag i form av ett digitalt fotografi, skulle utfärdandet ta betydligt längre tid och syftet med passet gå förlorat. Mot den bakgrunden infördes möjligheten för regeringen att meddela föreskrifter om att den som ansöker om ett pass ska ge in vanliga fotografier.

När det gäller fingeravtryck har frågan inte direkt behandlats i den remitterade promemorian. I promemorian föreslås endast att undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck, när det gäller provisoriskt pass, ska kunna göras för den som av fysiska skäl är tillfälligt förhindrad att lämna sådana avtryck.

Det är inte möjligt att förse samtliga provisoriska pass med fingeravtryck, av samma skäl som ovan redogjorts för när det gäller ansiktsbilden. Om provisoriska pass inte förses med fingeravtryck har också personer som av fysiska skäl har tillfälliga hinder att lämna fingeravtryck möjlighet att få ett provisoriskt pass.

Mot bakgrund av vad som sålunda har framkommit finner regeringen att det, på samma sätt som gäller i dag, bör vara möjligt att utfärda provisoriska pass utan biometrisk information. För närvarande är detta endast reglerat genom det bemyndigande som finns för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet för passökanden att i samband med ansökan ge in fotografier. För att skapa tydlighet föreslås ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från både skyldigheten att låta passmyndigheten ta ett fotografi i digitalt format och skyldigheten att lämna fingeravtryck. Samtidigt bör bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet att ge in fotografier inskränkas till att endast gälla för särskilt pass. För vanligt pass måste samtliga passmyndigheter inom och utom riket numera ha tillgång till fotostationer eftersom alla vanliga pass också måste förses med

fingeravtryck. Detta bemyndigande bör dock utsträckas till att gälla regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

Lagring av biometriska uppgifter

Den information som enligt förslaget ska lagras i passet kan i viss mån betraktas som känslig. I samband med de lagändringar som gjordes för att införa ansiktsbilden i passet övervägdes frågan om de biometriska data som kan tas ut ur ansiktsbilden skulle få lagras efter att passet lämnas ut. Bedömningen gjordes att dessa data borde förstöras efter det att passet lämnats ut och att de inte borde få användas för sökning med hjälp av automatiserad behandling (jfr prop. 2004/05:119 s. 22 f.).

Rikspolisstyrelsen har under hand påpekat att passsäkerheten skulle förbättras, om de digitala ansiktsbilderna och/eller fingeravtrycken kunde sparas i passregistret och få användas för automatisk sökning. Genom att vid varje ny passansökan göra en rutinmässig sökning mot sådana lagrade uppgifter skulle man kunna förhindra att en person kan skaffa sig två eller flera pass i olika identiteter. Även *Statens kriminaltekniska laboratorium* och *Migrationsverket* har pekat på att det skulle förbättra såväl säkerheten i pass som servicenivån till enskilda om biometriska data kunde lagras i passregistret.

Det torde vara riktigt att en möjlighet att lagra uppgifter i passregistret och sedan få använda dessa för automatisk sökning skulle minska möjligheterna till missbruk. Denna vinst måste dock vägas mot de risker för enskildas integritet en sådan möjlighet skulle kunna innebära. Det finns inte nu skäl att göra någon annan bedömning än den som gjordes i samband med införandet av ansiktsbilder i pass. Fingeravtryck och de biometriska data som kan tas ut från fingeravtryck bör därför förstöras efter passets utlämnande och bör inte få användas för sökning med hjälp av automatisk behandling. Bestämmelser om detta bör införas i passlagen.

4.3 Kontroll av passet och fingeravtrycken

Regeringens förslag: En passinnehavare som i en gränskontroll lämnar över sitt pass för kontroll av uppgifterna i passet ska på begäran låta passkontrollanten läsa av innehavarens fingeravtryck. När en sådan kontroll har genomförts ska fingeravtrycken och de biometriska data som tagits fram omedelbart förstöras.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I samband med de lagändringar som gjordes vid införandet av ansiktsbilden i de svenska passen infördes bestämmelser om att en passinnehavare vid en gränskontroll på begäran ska lämna över sitt pass till en passkontrollant och, dessutom, låta passkontrollanten ta en bild i digitalt format av innehavarens ansikte för kontroll av att ansiktsbilden motsvarar den ansiktsbild som finns lagrad i passet.

När nu fingeravtryck införs i de svenska passen bör den kontroll av passet som kan få göras vid en gränskontroll få omfatta även en kontroll av att passinnehavarens fingeravtryck överensstämmer med de avtryck som finns lagrade i passet. För att en sådan kontroll ska kunna göras förutsätts att den enskilde lämnar sina fingeravtryck, så att passkontrollanten genom en datorstödd jämförelse kan verifiera att dessa överensstämmer med de avtryck som finns lagrade i passet.

Fingeravtrycken och de biometriska data som kan tas fram ur dessa bör inte få användas för registersökning eller något annat ändamål, utan bör förstöras när kontrollen är avslutad. Detta överensstämmer med vad som gäller vid kontroll av ansiktshöjningen i passet.

5 Konsekvenser

I passärenden vid passmyndigheter inom landet tas det för närvarande ut avgifter som syftar till att ge full kostnadstäckning för verksamheten. Även vid utlandsmyndigheterna tas en avgift ut för att täcka myndighetens kostnader för passhantering. Enligt regeringens mening bör även framtida, ökade kostnader för passärenden finansieras genom avgifter.

De fotostationer som införskaffades till passmyndigheterna inom landet i samband med införandet av den digitala ansiktshöjningen ägs av ett fristående företag och disponeras av polisen enligt ett särskilt avtal. Samma ordning gäller för utlandsmyndigheterna. Stationerna är förberedda för att också kunna hantera avläsning av fingeravtryck, men stationerna och ev. även nätverk behöver genomgå viss uppgradering. Eventuellt måste också lagringskapaciteten i de chip som finns i passen ökas, vilket kan innebära ökade kostnader.

De nu aktuella förslagen kan också väntas föranleda i viss mån ökade kostnader för merarbete med hanteringen av ansökningar vid passmyndigheterna samt för utbildningsinsatser i inledningsskedet.

Ansökningsavgiften för pass kan alltså komma att behöva höjas något på sikt. Det är dock ännu för tidigt att uttala sig om det kommer att vara nödvändigt och i så fall hur stor en sådan höjning kan bli.

6 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Enligt förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometri i pass och resedokument och efterföljande kommittébeslut ska medlemsstaterna senast den 28 juni 2009 ha infört fingeravtryck i de nationella passen. Regeringen föreslår därför att ändringarna ska träda i kraft den 28 juni 2009.

Kravet på biometriskt underlag i form av fingeravtryck bör inte gälla de pass som utfärdats enligt äldre bestämmelser. Tidigare utfärdade pass bör därför fortsätta att gälla under den tid som anges i passet.

7 Författningskommentar

7.1 Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

5 a §

Polisen har till uppgift att övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § *ska* medföra pass *ska* på begäran

1. överlämna passet till en polisman eller särskilt förordnad passkontrollant, tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket,

2. låta befattningshavare enligt 1 ta *passinnehavarens fingeravtryck och* en bild i digitalt format av *dennes* ansikte för kontroll av att *dessa* motsvarar *de fingeravtryck och* den ansiktsbild som finns *sparade* i passet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, *ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt* de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av pass i samband med in- eller utresa ur Sverige.

De huvudsakliga ändringarna, som har behandlats i avsnitt 4.3, avser *andra* och *tredje* styckena i paragrafen. Ändringarna ska ses mot bakgrund av de nyinförda bestämmelserna om lagring av fingeravtryck i svenska pass.

Ändringen i *andra stycket* innebär att en passinnehavare, som vid en gränskontroll överlämnat passet till en passkontrollant för kontroll, också ska låta denne ta passinnehavarens fingeravtryck. Syftet med åtgärden ska vara att kontrollera om fingeravtrycken motsvarar de avtryck som finns lagrade i passet.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att fingeravtrycken och de biometriska data som tagits fram ur *dessa* ska förstöras efter kontrollen. I likhet med vad som gäller för ansiktsbilden får det inte ske någon lagring av kontrollunderlaget. Syftet med kontrollen är endast att verifiera att det är rätt person som innehar passet.

6 §

Passansökan görs hos en passmyndighet. Ansökan *ska* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att inställa sig personligen, om annat inte följer av föreskrifter som får meddelas av regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestämmer.

Sökanden är skyldig att i samband med passansökan

1. låta passmyndigheten ta *sökandens fingeravtryck och* en bild i digitalt format av sökandens ansikte, och

2. styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter.

Regeringen *eller den myndighet regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om *undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck när det gäller barn under tolv år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får också, när det gäller särskilt pass, meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier och om undantag från skyldigheterna i andra stycket 1.*

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *ska* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de skyldigheter som gäller för den som ansöker om pass.

De huvudsakliga ändringarna, som har behandlats i avsnitt 4.2, avser *andra* och *tredje* styckena.

Ändringen i *andra stycket* innebär att sökanden i samband med passansökan är skyldig att lämna sina fingeravtryck. Hur många fingrar som ska avläsas får bestämmas i verkställighetsföreskrifter (jfr 29 § passförordningen [1979:664]). Fingeravtrycken är avsedda att, tillsammans med den digitala ansiktsbilden, lagras i det chip som finns i passet.

Bestämmelsen i *tredje stycket första meningen* ger regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck för vissa persongrupper, nämligen barn under tolv år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Möjligheten att ge undantag för barn gäller barn som ännu inte har fyllt tolv år på dagen för ansökningstillfället. Permanenta hinder kan bestå i att personen saknar fingrar, har förstörda fingeravtryck eller av någon annan anledning inte kan lämna avtryck som håller godtagbar kvalitet. Vad som avses med permanenta hinder kan utvecklas närmare i verkställighetsföreskrifter.

Bestämmelsen i *tredje stycket andra meningen* ger regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer möjlighet att, när det gäller särskilt pass, meddela föreskrifter om skyldighet att i samband med ansökan ge in fotografier samt om undantag från skyldigheterna att låta sig fotograferas och att lämna fingeravtryck. Redan idag gäller att särskilda pass i form av provisoriska pass inte i samtliga fall förses med biometriska uppgifter, vilket innebär att undantag görs från den sökandes skyldighet att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av dennes ansikte. Genom bestämmelsen kommer detta till direkt uttryck i lagtexten. Vidare kommer möjligheten att göra undantag gälla även för skyldigheten att lämna fingeravtryck. Genom bestämmelsen möjliggörs för personer som är tillfälligt förhindrade att lämna fingeravtryck att kunna få ett provisoriskt pass. Bemyndigandet att meddela föreskrifter om skyldighet att ge in fotografier inskränks till att endast gälla särskilt pass, men utvidgas samtidigt till en föreskriftsrätt även för den myndighet regeringen bestämmer. Avsikten är att sökanden ska vara skyldig att ge in fotografier i de fall då passmyndigheten inte tar en bild i digitalt format av sökandens ansikte.

6 a §

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 ska sparas i ett lagringsmedium i passet. Fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa och ur ansiktsbilden ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den fortsatta hanteringen av de fingeravtryck som lämnats vid ansökan.

Ändringen, som har behandlats i avsnitt 4.2, innebär att fingeravtrycken, på samma sätt som den digitala ansiktsbilden, ska sparas i chipet i passet. Så snart som passet har lämnats ut eller ansökan har återkallats eller avslagits ska fingeravtrycken och de biometriska data som kan tas fram ur dessa förstöras. Till skillnad från vad som gäller för ansiktsbilden får alltså fingeravtrycken inte sparas någon annanstans än i passet. Det finns ingen möjlighet att med hjälp av de avtryck som lämnas bygga upp ett separat fingeravtrycksregister.

6 b §

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 samt de biometriska data som kan tas fram ur dessa får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Av paragrafen framgår vad som gäller för sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Ändringen, som behandlats i avsnitt 4.2, innebär att inte heller fingeravtrycken eller de biometriska data som kan tas fram ur dessa får användas för automatisk sökning. Fingeravtrycken kommer, till skillnad från ansiktsbilden, inte att i någon form lagras i passregistret. De får lagras i chipet i passet och hos passmyndigheten under tiden passansökan handläggs. Fingeravtryck kommer även, enligt 5 a §, att kunna tas vid en gränskontroll. Fingeravtrycken får enligt den nu aktuella bestämmelsen inte i något sammanhang användas för registersökning eller annan automatisk sökning.

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 3, 5 a, 6, 6 a och 6 b §§ passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*3 §¹

Pass utfärdas som vanligt pass eller särskilt pass.

Om annat inte följer av denna lag eller av föreskrifter som för särskilt angivna fall meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer, utfärdas vanligt pass med en giltighetstid av fem år. Vanligt pass *skall* gälla för resa till alla länder, om annat inte följer av denna lag och sökanden inte har begärt att passets giltighetsområde begränsas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om särskilt pass. Därvid kan föreskrivas att sådant pass får utfärdas för den som uppehåller sig utomlands och inte kan styrka sitt svenska medborgarskap eller har förlorat svenskt medborgarskap utan att förvärva medborgarskap i en annan stat.

Om annat inte följer av denna lag eller av föreskrifter som för särskilt angivna fall meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer, utfärdas vanligt pass med en giltighetstid av fem år. Vanligt pass *ska* gälla för resa till alla länder, om annat inte följer av denna lag och sökanden inte har begärt att passets giltighetsområde begränsas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om särskilt pass. Därvid kan föreskrivas att sådant pass får utfärdas för *den som av fysiska skäl är tillfälligt förhindrad att lämna fingeravtryck*, den som uppehåller sig utomlands och inte kan styrka sitt svenska medborgarskap eller *den som* har förlorat svenskt medborgarskap utan att förvärva medborgarskap i en annan stat.

5 a §²

Polisen har till uppgift att övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § *skall* medföra pass *skall* på begäran

1. överlämna passet till en passkontrollant, tjänsteman vid Migrationsverket,

2. låta befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av *passinnehavarens* ansikte för

Den som enligt 5 § *ska* medföra pass *ska* på begäran

polisman eller särskilt förordnad Kustbevakningen, Tullverket eller

2. låta befattningshavare enligt 1 *avläsa passinnehavarens fingeravtryck och* ta en bild i digitalt

¹ Senaste lydelse 2005:655.

² Senaste lydelse 2005:655.

kontroll av att detta motsvarar den ansiktsbild som finns *sparad* i passet.

När en kontroll andra stycket 2 har genomförts, *skall* ansiktsbilden och de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

format av *dennes* ansikte för kontroll av att *dessa* motsvarar *de fingeravtryck och* den ansiktsbild som finns *sparade* i passet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, *ska fingeravtrycken och* ansiktsbilden *samt* de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

6 §³

Passansökan görs hos passmyndighet. Ansökan *skall* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att infinna sig personligen, om annat inte följer av föreskrifter som får meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Sökanden är skyldig att i samband med passansökan

1. låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av sökandens ansikte, *och*

2. styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier.

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *skall* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Passansökan görs hos passmyndighet. Ansökan *ska* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att infinna sig personligen, om annat inte följer av föreskrifter som får meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Sökanden är skyldig att i samband med passansökan

1. låta passmyndigheten ta *fingeravtryck och* en bild i digitalt format av sökandens ansikte, *samt*

2. styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier.

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *ska* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Skyldigheten att lämna fingeravtryck gäller inte barn under sex år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck.

³ Senaste lydelse 2005:655.

6 a §⁴

Ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *skall* sparas i ett lagringsmedium i passet. De biometriska data som tas fram ur ansiktsbilden *skall* omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *ska* sparas i ett lagringsmedium i passet. *Fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa och ur ansiktsbilden ska* omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

6 b §⁵

Ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *och* de biometriska data som kan tas fram ur *ansiktsbilden* får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *samt* de biometriska data som kan tas fram ur *dem* får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Denna lag träder i kraft den 28 juni 2009.

⁴ Senaste lydelse 2005:655.

⁵ Senaste lydelse 2005:655.

Förteckning över remissinstanser

1. Riksdagens ombudsmän
2. Justitiekanslern
3. Åklagarmyndigheten
4. Ekobrottsmyndigheten
5. Rikspolisstyrelsen
6. Säkerhetspolisen
7. Statens kriminaltekniska laboratorium
8. Sveriges generalkonsulat i New York
9. Svenska ambassaden i London
10. Migrationsverket
11. Kustbevakningen
12. Tullverket
13. Skatteverket
14. Datainspektionen
15. Föreningen för Svenskar i världen
16. Sveriges advokatsamfund
17. ST-Polisväsendet
18. Svenska polisförbundet
19. Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)
20. Tull-Kust

Rådets förordning (EG) nr 2252/04 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna

Bilaga 3

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 2252/2004

av den 13 december 2004

om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 62.2 a,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska rådet i Thessaloniki den 19 och 20 juni 2003 fastslog att det behövs en enhetlig strategi inom Europeiska unionen vad gäller biometriska kännetecken eller biometriska data i tredjelandsmedborgares resehandlingar, EU medborgares pass och informationssystem (VIS and SIS II).
- (2) Minimisäkerhetsstandarder för pass infördes genom en resolution antagen av företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet den 17 oktober 2000 ⁽³⁾. Denna resolution bör nu förstärkas genom en gemenskapsåtgärd i syfte att skapa mer harmoniserade säkerhetsstandarder för pass och resehandlingar som skydd mot förfalskning. Samtidigt bör biometriska kännetecken integreras i passet eller resehandlingen, så att det skapas en tillförlitlig koppling mellan den rättmätige innehavaren och handlingen.
- (3) Harmoniseringen av säkerhetsdetaljer och införandet av biometriska kännetecken är ett viktigt steg på vägen mot användandet av nya element, med tanke på framtida utveckling på europeisk nivå, för att göra resehandlingar

säkrare och skapa en mer tillförlitlig koppling mellan innehavaren och passet eller resehandlingen och därigenom bidra till att förhindra att de används i bedrägligt syfte. Internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) specifikationer, i synnerhet de som anges i dokument 9303 om maskinläsbara resehandlingar, bör beaktas.

- (4) Denna förordning omfattar endast harmonisering av säkerhetsdetaljer, inklusive biometriska kännetecken för medlemsstaternas pass och resehandlingar. Att utse de myndigheter och organ som bemyndigas att få tillgång till uppgifterna i handlingarnas lagringsmedium är en fråga för nationell lagstiftning, med förbehåll för relevanta bestämmelser i gemenskapslagstiftningen, Europeiska unionens lagstiftning eller internationella avtal.
- (5) Denna förordning bör endast innehålla sådana specifikationer som inte är sekretessbelagda. Dessa behöver kompletteras med specifikationer som får förbli sekretessbelagda för att förebygga risken för hel och delförfalskning. Sådana ytterligare tekniska specifikationer bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽⁴⁾.
- (6) Kommissionen bör biträdas av den kommitté som inrättades genom artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1683/95 av den 29 maj 1995 om en enhetlig utformning av visumhandlingar ⁽⁵⁾.
- (7) För att kunna garantera att de uppgifter som avses inte görs tillgängliga för fler personer än nödvändigt, är det också av stor vikt att varje medlemsstat utser ett enda organ som ansvarigt för tillverkningen av pass och resehandlingar, samtidigt som det bör stå medlemsstaterna fritt att vid behov byta ut detta organ. Av säkerhetsskäl bör varje medlemsstat meddela kommissionen och övriga medlemsstater namnet på det ansvariga organet.

⁽¹⁾ EUT C 98, 23.4.2004, s. 39.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 2 december 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ EGT C 310, 28.10.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽⁵⁾ EGT L 164, 14.7.1995, s. 1. Förordningen senast ändrad genom 2003 års anslutningsakt.

- (8) Beträffande vilka personuppgifter som skall behandlas i samband med pass och resehandlingar gäller Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾. Det bör säkerställas att inga andra uppgifter lagras i passet, om det inte föreskrivs i förordningen eller dess bilagor eller anges i den aktuella resehandlingens.
- (9) För att det grundläggande målet, dvs. införande av gemensamma säkerhetsstandarder och interoperabla biometriskt kännetecken, skall kunna uppnås, är det i enlighet med proportionalitetsprincipen nödvändigt och lämpligt att fastställa regler för samtliga medlemsstater som tillämpar konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985⁽²⁾. I enlighet med artikel 5 tredje stycket i fördraget går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen.
- (10) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Danmark. Eftersom denna förordning bygger på Schengenregelverket enligt bestämmelserna i avdelning IV i tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall Danmark, i enlighet med artikel 5 i nämnda protokoll, inom en tid av sex månader efter det att rådet har antagit förordningen besluta huruvida landet skall införliva denna med sin nationella lagstiftning.
- (11) Denna förordning utgör en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Förenade kungariket inte deltar i enlighet med rådets beslut 2000/365/EG av den 29 maj 2000 om en begäran från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket⁽³⁾. Förenade kungariket deltar därför inte i antagandet av förordningen, som inte är bindande för eller tillämplig i Förenade kungariket.
- (12) Denna förordning utgör en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket⁽⁴⁾. Irland deltar därför inte i antagandet av förordningen, som inte är bindande för eller tillämplig i Irland.
- (13) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽⁵⁾, en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket, vilka omfattas av det område som avses i artikel 1.B i rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtalet⁽⁶⁾.
- (14) När det gäller Schweiz utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽⁷⁾, en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket vilka omfattas av det område som avses i artikel 1.B i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 4.1 i rådets beslut av den 25 oktober 2004 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser i det avtalet⁽⁸⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna skall överensstämma med minimisäkerhetsstandarderna i bilagan.
2. Passen och resehandlingarna skall innefatta ett lagringsmedium, som skall innehålla en ansiktsbild. Medlemsstaterna skall också låta fingeravtryck i interoperabla format ingå. Uppgifterna skall säkras, och lagringsmediet skall ha tillräcklig kapacitet och möjlighet att garantera uppgifternas integritet, autenticitet och sekretess.
3. Denna förordning är tillämplig på pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna. Den är inte tillämplig på identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina medborgare eller på provisoriska pass och resehandlingar med en giltighetstid på högst tolv månader.

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31. Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 19. Konventionen senast ändrad genom förordning (EG) nr 871/2004 (EUT L 162, 30.4.2004, s. 29).

⁽³⁾ EGT L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽⁴⁾ EGT L 64, 7.3.2002, s. 20.

⁽⁵⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽⁶⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽⁷⁾ Rådets handling 13054/04, tillgänglig på Internet (<http://register.consilium.eu.int>).

⁽⁸⁾ Rådets handlingar 13464/04 och 13466/04, tillgängliga på Internet (<http://register.consilium.eu.int>).

Artikel 2

Ytterligare tekniska specifikationer för pass och resehandlingar enligt följande skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 5.2:

- a) Ytterligare säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav, inklusive strängare standarder för att förebygga risken för hel- och delförfalskningar.
- b) Tekniska specifikationer för lagringsmediet för de biometriska kännetecknen och deras säkerhet, inklusive förhindrande av obehörig åtkomst.
- c) Kvalitetskrav och gemensamma standarder för ansiktsbilden och fingeravtrycken.

Artikel 3

1. I enlighet med förfarandet i artikel 5.2 får det beslutas att de specifikationer som avses i artikel 2 skall vara sekretessbelagda och inte får offentliggöras. I sådana fall skall de vara tillgängliga endast för de organ som medlemsstaterna har utsett att ansvara för tryckning och för personer som vederbörligen har bemyndigats av en medlemsstat eller av kommissionen.

2. Varje medlemsstat skall utse ett enda organ som ansvarigt för tryckning av pass eller resehandlingar. Namnet på detta organ skall meddelas kommissionen och övriga medlemsstater. Samma organ får utses av två eller flera medlemsstater. Varje medlemsstat skall ha rätt att byta ut det utsedda organet. Medlemsstaten skall då underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om detta.

Artikel 4

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om uppgiftsskydd skall personer till vilka pass eller resehandlingar utfärdas ha rätt att kontrollera personuppgifterna i passet eller resehandlingen och i förekommande fall begära att uppgifter rättas eller stryks.

2. Passet eller resehandlingen skall inte innehålla några uppgifter i maskinläsbar form, om de inte föreskrivs i denna förordning eller bilagan till denna eller anges i passet av den utfärdande medlemsstaten enligt dess nationella lagstiftning.

3. Vid tillämpningen av denna förordning får de biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar endast användas för att kontrollera

- a) handlingens autenticitet,
- b) innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara kännetecken, när uppvisande av pass eller andra resehandlingar krävs enligt lag.

Artikel 5

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättades genom artikel 6.2 i förordning (EG) nr 1683/95.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara två månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 6

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Medlemsstaterna skall tillämpa denna förordning

- a) i fråga om ansiktsbilden, senast 18 månader,
- b) i fråga om fingeravtrycken, senast 36 månader

efter antagandet av de åtgärder som avses i artikel 2. Detta skall dock inte påverka giltigheten av redan utfärdade pass och resehandlingar.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 13 december 2004.

På rådets vägnar

B. R. BOT

Ordförande

BILAGA

**MINIMISÄKERHETSSTANDARDER FÖR PASS OCH RESEHANDLINGAR SOM UTFÄRDAS AV
MEDLEMSSTATERNA****Inledning**

I denna bilaga anges den minimisäkerhetsnivå som medlemsstaternas pass och resehandlingar måste uppnå. Bestämmelserna i denna bilaga rör i första hand sidan med personuppgifter. De allmänna säkerhetsdetaljerna är också tillämpliga på passens och resehandlingarnas övriga delar.

Sidan med personuppgifter får innehålla olika typer av grundmaterial. I denna bilaga anges minimisäkerhetsnivån för de specifika material som används.

1. Material

Det papper som används i de delar av passet eller resehandlingen som används för personuppgifter eller andra uppgifter skall uppfylla följande minimikrav:

- Inga optiska blekmedel.
- Dubbelverkande vattenmärken.
- Säkerhetsreagenser som skydd mot försök till kemisk radering.
- Färgade fibrer (delvis synliga och delvis fluorescerande i ultraviolet belysning eller osynliga och fluorescerande i minst två färger).
- UV fluorescerande planschetter rekommenderas (obligatoriskt för klistermärken).
- Användning av säkerhetstråd rekommenderas.

Om personuppgiftssidan utgörs av ett klistermärke, behövs inget vattenmärke i den sidans papper. I papperet för insidorna på passets eller resehandlingens pärmar behövs inte heller något vattenmärke. Säkerhetsreagenser på pärmens insidor behövs bara om uppgifter förs in där.

Sytråden bör skyddas mot utbyte.

Om ett kort för infogande av personuppgifter i passet eller resehandlingen helt består av ett syntetiskt grundmaterial, är det i allmänhet inte möjligt att införa äkthetskännetecken som är avsedda för sådant papper som används i pass eller resehandlingar. När det gäller klistermärken och kort, måste avsaknaden av dessa kännetecken i materialet kompenseras genom åtgärder i fråga om säkerhetstryck, kopieringsskydd eller en metod för utfärdande enligt avsnitten 3, 4 och 5 som går utöver nedanstående minimistandarder.

2. Personuppgiftssida

Passet eller resehandlingen skall innehålla en maskinläsbar sida med personuppgifter, vilken skall överensstämma med del 1 (maskinläsbara pass) i ICAO dokument 9303 och utfärdas i enlighet med de specifikationer för maskinläsbara pass som anges i det dokumentet.

På denna sida skall det även finnas en bild av innehavaren; bilden skall inte anbringas på ytan utan integreras i det material som personuppgiftssidan består av, med hjälp av de metoder för utfärdande som anges i avsnitt 5.

Personuppgifterna skall införas på den sida som följer efter titelsidan i passet eller resehandlingen. Under alla omständigheter får personuppgifterna inte längre införas på insidan av pärmen.

Personuppgiftssidan skall ha en sådan utformning att den kan särskiljas från passets övriga sidor.

3. Tryckmetoder

Följande tryckmetoder skall användas:

A. Bottenmönster:

- Tvåfärgat utformade guillicher eller likvärdiga strukturer.
- Iristryck, om möjligt fluorescerande.
- UV fluorescerande övertryck.
- Motiv med skyddseffekt mot hel och delförfalskningar (särskilt på personuppgiftssidan), eventuellt även mikrotext.
- På papperssidor i passet eller resehandlingen och på klistermärken måste reagensfärger användas.
- Om papperet i passet eller resehandlingen är väl skyddat mot försök till radering är användningen av reagensfärger frivillig.

B. Formulärtryck:

Med integrerad mikrotext (om sådan inte redan ingår i bottenmönstret).

C. Numrering:

Alla sidor inne i passet eller resehandlingen bör ges ett unikt dokumentnummer genom tryck (om möjligt med särskild utformning av siffrorna eller med särskilt typsnitt och med UV fluorescerande tryckfärg) eller perforering; på passkort bör ett unikt dokumentnummer integreras med användning av samma teknik som för personuppgifterna. Det rekommenderas att det unika dokumentnumret på passkort görs synligt på kortets båda sidor. Om ett klistermärke används för personuppgifterna, bör det unika dokumentnumret tryckas med fluorescerande tryckfärg, varvid användning av en speciell siffertyp eller särskilt typsnitt är obligatorisk.

Om klistermärken eller icke laminerade papperssidor i passets innerdel används för personuppgifterna, skall även intaglio med latent bildeffekt, mikrotext och optiskt variabel tryckfärg och ett DOVID (Diffractive Optically Variable Image Device) användas. Kompletterande optiskt variabela säkerhetsanordningar skall även användas på passkort som helt består av ett syntetiskt grundmaterial, åtminstone genom användning av ett DOVID eller likvärdiga lösningar.

4. Kopieringsskydd

Optiskt variabela säkringar (OVD) eller liknande, som ger samma identifierings och säkerhetsnivå som för närvarande gäller för den enhetligt utformade viseringen, skall användas på personuppgiftssidan och ha formen av diffraktiva strukturer som reagerar diffraktionsoptiskt (DOVID) och som är integrerade i varmlaminatet eller det likvärdiga laminatet (så tunt som möjligt) eller applicerade som en OVD överlagring eller, på klistermärken eller en icke laminerad inre papperssida i passet, i form av metalliserat eller delvis avmetalliserat OVD (övertryckt med intaglio) eller andra likvärdiga säkringar.

De optiskt variabla säkringarna bör integreras i handlingen som en del av en skiktad struktur, vilket ger ett effektivt skydd mot hel- och delförfalskning. I handlingar som tillverkas av papper bör säkringarna integreras så att de täcker en så stor yta som möjligt som en del av varmlaminatet eller det likvärdiga laminatet (så tunt som möjligt) eller appliceras som en säkerhetsöverlagring, på det sätt som beskrivs i avsnitt 5. I handlingar som tillverkas av ett syntetiskt grundmaterial bör märkena integreras i själva kortskiktet över en så stor yta som möjligt.

Om ett syntetiskt kort är personaliserat genom lasergravering och en optiskt variabel laserskriven anordning är integrerad i detta, skall ett diffraktionsoptiskt OVD användas, åtminstone i form av ett metalliserat eller genomsynligt DOVID med fast placering, för att förbättra skyddet mot reproduktion.

Om personuppgiftssidan är gjord av ett syntetiskt grundmaterial med en kärna av papper, skall ett diffraktionsoptiskt OVD användas, åtminstone i form av ett metalliserat eller genomsynligt DOVID med fast placering, för att förbättra skyddet mot reproduktion.

5. Metoder för utfärdande

För att garantera att uppgifterna i passet eller resehandlingens är adekvat skyddade mot försök till hel och delförfalskning skall personuppgifterna, inbegripet bilden på innehavaren, innehavarens namnteckning samt de viktigaste utfärdandeuppgifterna, integreras i handlingens grundmaterial. Konventionella metoder för att fästa bilden skall inte längre användas.

Följande metoder för utfärdande kan användas:

- Lasertryck.
- Termotransfer.
- Bläckstråletryck.
- Fotografiskt förfarande.
- Lasergravyr som effektivt tränger in i de kortskikt som innehåller säkerhetsdetaljerna.

För att garantera att personuppgifterna och utfärdandeuppgifterna skall få ett adekvat skydd mot försök till radering är varmlaminering eller likvärdig laminering (så tunn som möjligt) med kopieringsskydd obligatorisk vid användning av lasertryck, termotransfer eller fotografiska metoder.

Resehandlingar skall vara maskinläsbara. Personuppgiftssidan skall vara utformad i enlighet med specifikationerna i del 1 i ICAO dokument nr 9303, och utfärdandeförfarandena måste uppfylla dess specifikationer för maskinläsbara handlingar.